



UOT: 535.8

<https://doi.org/10.30546/678209.2025.02.092>

QRAFIN UYGUNLAŞMASININ ƏSAS ANLAYIŞLARI VƏ QRAFIN RƏNGLƏNMƏSİ

K.R.Abdullayev

Azərbaycan Texnologiya Universiteti

kenan.abdullayev98@gmail.com

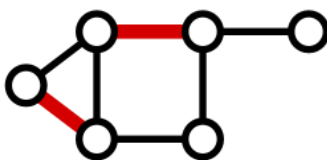
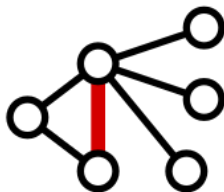
Xülasə. Uyğunluqda tıllərdən birinin son nöqtəsidirsə, uyğun bir (və ya doymuş) bir təpə. Əks təqdirdə, üst bir uyğun deyil.

Açar sözlər: Qraf, til, təpə, uyğunluq, rəng.

Müəyyən bir $G = (V, E)$ qrafı üçün G -də uyğun gələn M , heç biri döngə olmayan cüt cüt bitişik olmayan tıllərin çoxluğudur; yəni heç bir tıllin ortaq bir təpəsi yoxdur.

Uyğunluqda tıllərdən birinin son nöqtəsidirsə, o zaman həmin tıl uyğunluqdur. Əks təqdirdə, üst bir uyğun tıl deyil.

Maksimum uyğunlaşma, M -ə daxil olmayan hər hansı bir tıl M -yə əlavə olunarsa, artıq uyğunlaşma deyil, yəni hər hansı bir alt qrup deyilsə, M -nin maksimum olması ilə G qrafiki ilə uyğunlaşan M -dir. G -dəki digər uyğunluq başqa sözlə, G qrafiki ilə uyğunlaşan M hər bir tıl M -də ən azı bir tıl ilə boş olmayan bir kəsişməsinə sahib olduqda maksimumdur. Aşağıdakı şəkil üç qrafikdə maksimum uyğunluq (qırmızı) nümunələrini göstərir.



İkili qrafda uyğunluq.

$G = (A, B, E)$, A və B , M hissələri G ilə uyğun gələn ikitərəfli bir qrafik olsun, hər hansı bir artırma yolu, əgər varsa, A çoxluğundan bir zirvəni B çoxluğundan bir təpə ilə birləşdirir.

A -da bəzi pulsuz a təpə düzəldirik. A -dan başlayan genişləndirmə yolu tapmaq və ya belə yolların olmadığından əmin olmaq istəyirik. Belə çıxır ki, alternativ yollarla hündürlüyə a çatmağın mümkün olduğunu müəyyən etmək üçün bir təpədən başlayan bütün alternativ yolları nəzərdən keçirməyə ehtiyac yoxdur.

X təpəsi a və təpəsi arasındakı məsafənin cüt və ya tək olmasına görə cüt və ya tək deyilir. Qrafik ikitərəfli olduğundan a təpəsini cüt (tək) təpə ilə birləşdirən hər hansı bir yol cüt (tək) uzunluğa malikdir. Bu səbəbdən bir təpədən cüt (tək) bir köşəyə gedən alternativ bir yolda son kənar mütləq güclü (zəif) olur.

Çatışmazlıq ağacını kökdən başlayan hər yolun növbələşdiyi a köklü bir maksimal ağac kimi təyin edirik. Erişiləbilirlik ağacı unikal olaraq təyin olunmur, lakin iki tərəfli qrafikdəki hər hansı bir ağac aşağıdakı xüsusiyyətə malikdir:

Teorem: Təpə x , yalnız a və x təpələrini birləşdirən alternativ bir yol olduğu təqdirdə, çatma ağacına aiddir.

Teoremin sübutu:

Bəzi T çatma ağacını nəzərdən keçirin və alternativ bir yolla a-dan əldə edilə bilən hər



bir tərənin bu ağaca aid olduğunu sübut edin. İndüksiyanı a -dan x -a qədər ən qısa dəyişən yolun uzunluğunda istifadə edirik. Y belə bir yolun əvvəlki (yəni x -dən əvvəl) zirvəsi olsun. İndüksiya fərziyyəsinə görə, y tərəsi T ağacına aiddir. Əgər bərabərsə, a tərəsindən y tərəsinə hər hansı bir dəyişən yol güclü bir kənarla bitir. Buna görə T ağacında, atası ilə y tərəsi güclü bir kənarla və kənar (x, y) zəif bir kənarla birləşdirilir. Buna görə də, ağacın üstünə x zirvəsi və kənar (x, y) əlavə etsək, ağacdakı a ilə x -i birləşdirən yol dəyişkən olacaqdır. Beləliklə, T ağacında x tərənin olmadığı düşünsək, bunun maksimal olmadığı ortaya çıxır və bu tərifi ziddir. Y tərəsinin tək olduğu hal da oxşar şəkildə nəzərdən keçirilir.

Beləliklə, problemi həll etmək üçün əlçatanlıq ağacının necə qurulacağını öyrənmək qalır. Bunu etmək üçün a . Tərəsindən bir az dəyişdirilmiş Genişlik İlk Axtarışdan istifadə edə bilərsiniz. Standart Genişlik İlk Axtarışdan fərqi, açılan tərələrin cüt və tək olanlara bölünməsidir. Cüt tərələr üçün hadisə zəif kənarları, qərribə olanlar üçün güclü kənarları araşdırılır. Həmişə olduğu kimi, $V(x)$ x zirvəsinə bitişik tərələr toplusunu bildirir, Q Genişlik İlk Axtarışda istifadə olunan növbədir. X tərəsi pulsuz deyilsə, yəni. bəzi güclü kənarlara təsadüf edir, onda bu kənarın digər tərəsi $p(x)$ ilə işarələnir.

Qrafın rənglənməsi.

Qraf boyama, bəzi məhdudiyyətlərə tabe olaraq, tərələr, kənarlar və bölgələr kimi qrafik komponentlərinin etikətlənməsinin sadə bir yolundan başqa bir şey deyildir. Qrafikdə minimum rəng sayı ilə boyanan iki bitişik tərə, bitişik kənar və ya bitişik bölgə yoxdur. Bu ədədi xromatik rəqəm, qrafiki isə düzgün rənglənmiş qrafika adlandırırlar. Bir qrafiki rəngləyərkən qrafada aşağıdakı məhdudiyyətlər qoyulur: rənglər, rəngləmə qaydası, rəng təyinatı metodu və s. Boyama bir tərəyə və ya müəyyən bir əraziyə verilir. Beləliklə, eyni rəngə sahib olan tərələr və ya bölgələr müstəqil dəstlər əmələ gətirir.

Tərələrin boyanması.

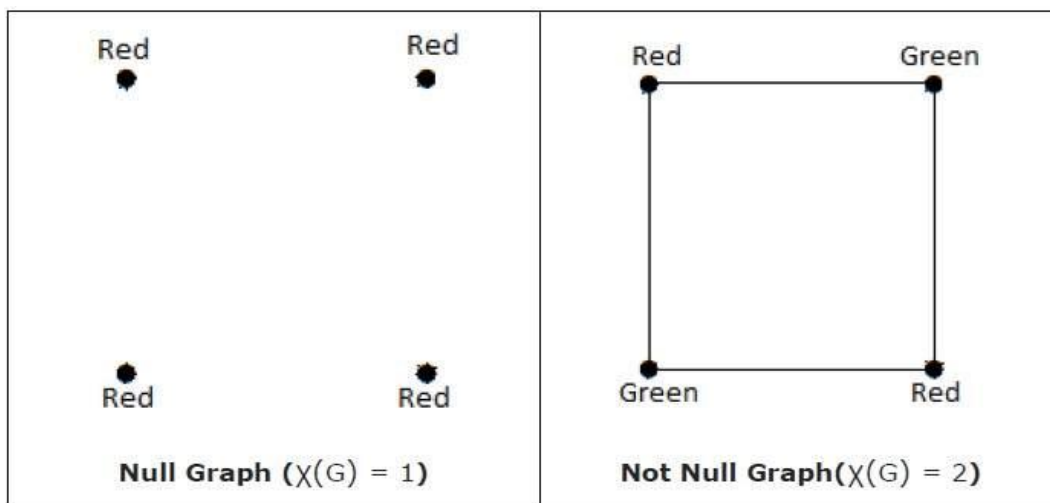
Vertex boyama, G qrafikin tərələrinə rənglərin təyin edilməsidir ki, bitişik iki zirvənin eyni rəngə sahib olmamasıdır. Sadəcə olaraq, bir kənarın iki tərəsi eyni rəngdə olmamalıdır.

Xromatik rəqəmlər:

G qrafikin zirvələrini rəngləndirmək üçün tələb olunan minimum rəng sayına $\chi(G)$ ilə işarələnən G -nin xromatik sayı deyilir.

$\chi(G) = 1$ və yalnız " G " sıfır qrafadırsa. " G " sıfır qrafik deyilsə, o zaman $\chi(G) \geq 2$

Misal:





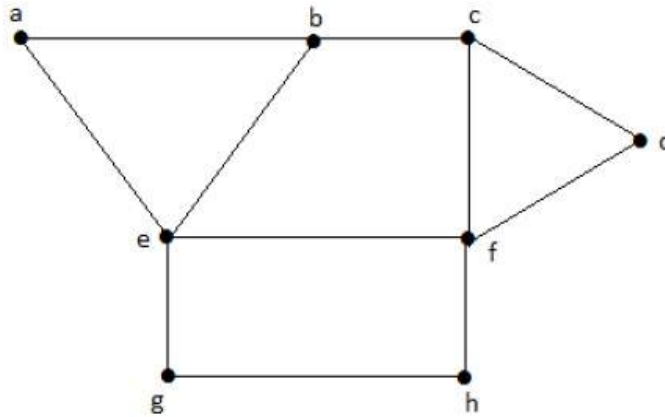
Qeyd. Ən çox n rəngdən, yəni $X(G) \leq n$ -dən istifadə edən bir təpə boyası varsa, 'G' qrafiki n -örtülü adlanır.

Qrafda regionun rənglənməsi.

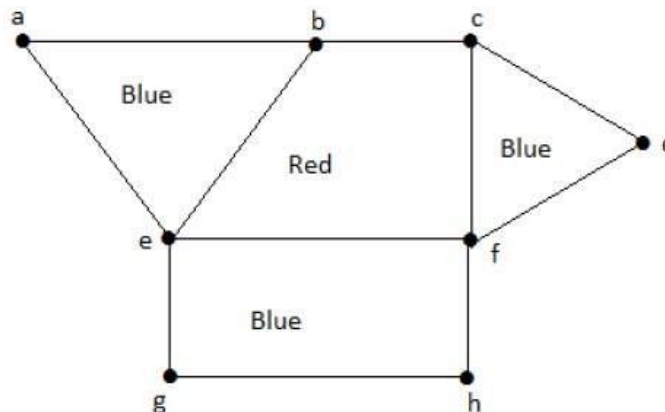
Sahə boyaması, bitişik iki sahənin eyni rəngə sahib olmaması üçün düz bir qrafanın sahələrinə rənglərin təyin edilməsidir. Bir bölgəni bölüşsələr iki bölgənin bitişik olduğu deyilir.

Misal:

Aşağıdakı qrafikə nəzər yetirin. 'Aeb' və 'bfc' bölgələri bitişikdir, çünki iki bölgə arasında ortaq bir 'be' sərhədi var.



Eynilə, digər sahələr də uyğunluğa görə rənglənilir. Bu qrafik aşağıdakı kimi rənglənilir –

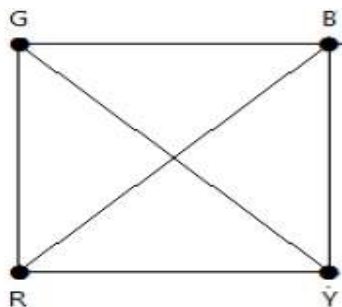


Misal:

Kromatik rəqəm K n -dir

- a) n
- b) $n - 1$
- c) $\lfloor n / 2 \rfloor$
- d) $\lceil n / 2 \rceil$

Bu nümunəni $K 4$ ilə nəzərdən keçirin.



ƏDƏBİYYAT

1. European Journal of Combinatorics Volume 34, Issue 2, February 2013, Pages 297-321
2. P. Csikvári, M.R. Oboudi On the roots of edge cover polynomials of graphs European J., 32 (2011), pp. 1407-1416
3. Averbouch, T. Kotek, J.A. Makowsky, E. Ravve The universal edge elimination polynomial and the dichromatic polynomial Proceedings of EUROCOMB'2011, Electron. Notes Discrete Math., 38 (2011), pp. 77-82

УДК 535.8

ОСНОВНЫЕ ПОНЯТИЯ СОПОСТАВЛЕНИЯ ГРАФОВ И РАСКРАСКИ ГРАФОВ

К.Р.Абдуллаев

Азербайджанский Технологический Университет

kenan.abdullayev98@gmail.com

Резюме. Подходящая (или насыщенная) вершина, если она является конечной точкой одного из потоков совпадения. В противном случае верхний не подходит.

Ключевые слова: Граф, ребро, вершина, соответствие, цвет.

UDC 535.8

BASIC CONCEPTS OF GRAPH MATCHING AND GRAPH COLORING

K.R.Abdullayev

Azerbaijan Technological University

kenan.abdullayev98@gmail.com

Summary. A suitable (or saturated) vertex if it is an endpoint of one of the threads in the match. Otherwise, the top one is not suitable.

Keywords: Graph, edge, vertex, correspondence, color.

Redaksiyaya daxilolma: 27.05.2024

Çapa qəbul olunma: 26.08.2024

